

Strategi för Jönköping kommuns internationella arbete

Ks 2007/0129 008

INLEDNING

Bakgrund

Samhället präglas av att interaktion med omvärlden sker på allt flera nivåer. Nationsgränsernas betydelse för näringslivet och arbetsmarknaden minskar, språkkunskaperna ökar, gymnasieskolan och högskolan internationaliseras, Internet och nya resvanor påverkar människors kunskaper och förståelse av omvärlden. Ramarna för delar av den kommunala verksamheten har flyttats till en överstatlig nivå och styrs av direktiv från EU. Sammantaget leder detta till att den kommunala verksamheten bör anpassas till de nya kraven och även till de nya möjligheterna för att utveckla verksamheten.

Jönköpings kommunfullmäktige antog den 25 juni 1998 ”Mål och strategier för Jönköping kommuns internationella arbete”. Dessa riktlinjer reviderades den 25 oktober 2001.

SYFTE, MÅL OCH STYRANDE PRINCIPER

Syfte

Kommunens internationella arbete syftar till att öka utbyte, förståelse och samverkan mellan människor, kulturer och nationer samt till att utveckla kommunens verksamhet och intressen genom internationella samarbeten, nätverk och projekt.

Mål

Målen för det internationella arbetet är att:

- öka kommuninvånarnas och särskilt ungdomars tolerans, förståelse och utbyte av andra kulturer och livsåskådningar än den egna,
- stimulera medborgare, föreningar, företag och högskola att etablera internationella kontakter, att ta del av strukturfonder och andra utvecklingsresurser samt att underlätta utländska företagsetableringar,
- tillföra de kommunala verksamheterna kompetens, resurser och perspektiv på verksamheten genom ett aktivt engagemang i olika internationella projekt och samarbeten, samt
- bidra till en demokratisk samhällsutveckling som är socialt, ekonomisk och ekologisk hållbar.

Styrande principer

Verksamheten bör följa några grundläggande principer för att säkerställa relevans och effektivitet. Dessa principer är att kommunens internationella aktiviteter ska:

- vara förenliga med internationella strategins syfte och tydligt överensstämna med ett eller flera av ovanstående mål,
- genomföras så nära verksamheten som möjligt,
- ha en explicit koppling till den kommunala verksamheten, samt
- planeras, samordnas och utvärderas på samma sätt som andra kommunala aktiviteter och projekt.

FORMER FÖR SAMARBETE

I huvudsak har det funnits tre nivåer av samarbete mellan Jönköpings kommun och andra kommuner: vänortsavtal, syster-cityavtal samt samarbete inom enskilda sakfrågor. Vänortsverksamheten omfattar i huvudsak ett utbyte mellan orterna inom kultur, skola, idrott med flera områden där kommunen och ideella organisationer medverkar.

Syster-cityavtal är avtal i form av avsiktsförklaringar utan bindande kommunala åtaganden. Syftet med avtalen är främst att förmedla kontakter, exempelvis inom näringslivet.

Därtill finns det samarbete med ett stort antal kommuner eller organisationer inom enskilda sakfrågor. Frågornas karaktär avgör samarbetenas omfattning och livslängd.

Baserat på tidigare erfarenheter kommer en av de mest effektiva formerna för val av framtida samarbetspartner att vara att fördjupa befintligt samarbete i enskilda sakfrågor till att omfatta flera frågor och områden. Detta förutsätter god kommunikation mellan förvaltningarna.

ANSVAR- OCH ARBETSFÖRDELNING

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer strategi och mål för kommunens internationella arbete.

Kommunfullmäktiges presidium

Kommunfullmäktiges presidium företräder kommunen vid officiell representation vars syfte är att knyta kontakt med kommunens politiska organ. Kommunfullmäktiges presidium svarar för vänortssamarbetet och tar emot internationella studenter som läser på Högskolan i Jönköping.

Jönköping kommuns vänorter:

Vänortsavtal finns med Bodö (Norge), Kuopio (Finland), Svendborg (Danmark) samt Väst-Virumaa län (Estland). Nya vänortsavtal träffas inte.

Samarbete sker även med de tidigare vänorterna Slagelse (Danmark) och Valkeakoski (Finland).

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen svarar för strategisk ledning av det internationella arbetet, tar initiativet till samarbete inom regionen i internationella frågor, ansvarar för uppföljning av målen i kommunens internationella strategi, företräder kommunen i nära samarbete med kommunfullmäktiges presidium vid övrig internationell representation samt fastställer regler för resor utom Norden.

Övriga internationella samarbeten:

Kommunstyrelsen ansvarar för de etablerade kontakterna med Gorzów Wielkopolski (Polen), Graz (Österrike) samt Tianjin (Kina). Nya samarbetsorter kan tillkomma.

Därutöver finns även ett stort antal samarbeten mellan kommunala verksamheter och organisationer.

Nämnder och förvaltningar

Nämnder och förvaltningar skall i sina respektive planer ange verksamhetsmål för sitt internationella arbete. Ansvaret för löpande omvärldsbevakning och information ligger på varje nämnd och det praktiska arbetet på en eller flera utsedda tjänstemän inom respektive förvaltning. Dessa tjänstemän bildar kommunens internationella nätverk och har regelbundna träffar.

Övergripande samordning

Stadsdirektören är ansvarig tjänsteman för övergripande frågor och projekt av generell karaktär rörande internationellt arbete. Den internationella samordnaren har ansvaret för att koordinera kontakter och projekt samt samla det internationella nätverket.

Stadskontoret har ansvaret för den gemensamma kompetensutvecklingen och det gemensamma informations- och presentationsmaterialet.

GENOMFÖRANDE AV MÅL

”Att öka kommuninvånarnas och särskilt ungdomars tolerans, förståelse och utbyte av andra kulturer och livsåskådningar än den egna”

Behovet av kunskap och förståelse för andra sätt att leva än det egna börjar inte där Sveriges gränser slutar, vilket innebär att insatser för internationalisering och integration kompletterar varandra. Kunskap om andra kulturer, språk och traditioner har även ett egenvärde, inte minst på en alltmer internationell arbetsmarknad. Av den anledningen är det viktigt att framförallt ungdomar ges möjlighet till internationella kontakter och utbyte.

Varje skola ska därför ha regelbunden kontakt med minst en skola utanför Sverige. Fritid Jönköping ska tillgodose behovet av praktik- och volontärplatser i den utsträckning det är möjligt och varje fritidsgård ska ha kontakt med minst en likvärdig organisation utanför Sverige. Kommunens kulturverksamhet ska innehålla internationella inslag och utbyten. Övriga kommunala verksamheter ska främja utbyte och internationella kontakter inom sina ansvarsområden.

”Att stimulera medborgare, föreningar, företag och högskola att etablera internationella kontakter, att ta del av strukturfonder och andra utvecklingsresurser samt att underlätta utländska företagsetableringar”

Jönköpings kommun ska upplevas som en välkomnande och attraktiv kommun som erbjuder goda möjligheter för samarbete, etableringar, investeringar och studentutbyten.

Kommunen ska även kunna stödja näringslivets internationalisering genom att förmedla kontakter samt stödja näringslivets deltagande i strukturfondsprogram och liknande utvecklingsinsatser. En målsättning är att kommuninvånarna ska tillföras medel ur regionala strukturfondsprogrammet motsvarande befolkningens andel av regionens befolkning.

Etablerings- och investeringsfrågor hanteras vanligen via stadskontorets näringslivsavdelning men är oftast förvaltningsövergripande.

Jönköpings kommun har en tradition av att välkomna utbytesstudenter vid skolan i Jönköping med en officiell representation. Genom ett samarbete mellan Högskolan i Jönköping och kommunen garanteras även bostad för utbytesstudenterna.

Frågor kring turism och besöksnäring hanteras av kommunens turistbyråer samt hotell- och konferensbokning i samarbete med Smålands Turism. Även Elmia är en viktig aktör för att attrahera internationella besökare till kommunen samt ett stöd för det lokala näringslivets internationalisering.

”Att tillföra de kommunala verksamheterna kompetens, resurser och perspektiv på den kommunala verksamheten genom ett aktivt engagemang i olika internationella projekt och samarbeten”

Det finns betydande potentiella möjligheter för att utveckla de kommunala verksamheterna genom ett ökat internationellt engagemang. Medverkan i relevanta nätverk och projekt kan ge möjlighet att påverka frågor av intresse för kommunen samt ge tillgång till ny kunskap, nya arbetssätt samt extern finansiering av utvecklingsprojekt. Transnationellt samarbete och transnationella projekt bör vara en naturlig del av verksamhetsutvecklingen. Medverkan i projekt höjer kompetensen i frågor om EU och internationalisering, tillför resurser samt kan vara en fördel i konkurrensen om kvalificerad arbetskraft.

För att kunna hantera detta ska att förvaltningarna ha kunskap om EU:s struktur och för verksamheten relevanta program samt erfarenhet av projektledning av internationella projekt med extern finansiering.

Omvärldsbevakning, som exempelvis analyser av utvecklingstrender, nya forskningsrön, politiska händelser kan tillföra ny kunskap, inspiration och viss framförhållning för investeringsbeslut. Kommunens förvaltningar ska ha rutiner för effektiv omvärldsbevakning för att kunna följa och beakta händelser eller beslut som kan påverka kommunens verksamhet.

Goda språkkunskaper, åtminstone i engelska, är en grundförutsättning för ett framgångsrikt internationellt arbete. Fortlöpande utveckling av språkkunskaper ska ske för berörda förtroendevalda och anställda.

”Att bidra till en demokratisk samhällsutveckling som är socialt, ekonomisk och ekologisk hållbar”

Jönköpings kommun ska vara en god representant för ett samhälle baserat på övertygelsen om människans lika värde och individens möjlighet till delaktighet i samhällsprocessen. Kommunen ska arbeta för en långsiktig hållbar samhällsutveckling avseende sociala, ekonomiska och ekologiska dimensioner, såväl inom kommunen som i omvärlden.

Den lokala samhällsutvecklingen påverkas till stor del av faktorer utanför kommunens direkta kontroll och lösningarna uppkommer ofta i gränsöverskridande samarbete. Såväl problemen som lösningarna finns således i större sammanhang än kommunen, vilket gör det både meningsfullt men även nödvändigt att samarbeta i gränsöverskridande konstellationer.

REGIONALT SAMARBETE

Jönköpings kommun ska stödja utvecklingen av regionalt samarbete vid frågor av internationell karaktär. Detta kan inkludera operativ samverkan med Regionförbundet eller grannkommuner avseende EU-projekt av gemensamt intresse.

Jönköpings kommun ska även arbeta för att kommuninvånarnas intressen tillvaratas i EU-sammanhang genom att vara en aktiv deltagare i relevanta nätverk.

EKONOMI

Det är varje nämnds och förvaltnings ansvar att avsätta medel för den internationella verksamheten. I verksamhetsutvecklingen ska även externa finansieringsmöjligheter beaktas. Dessa möjligheter inkluderar exempelvis fonder och projekt från EU, SIDA, stiftelser och andra nationella program.

INFORMATION

För att alla delar av kommunen ska kunna dra fördel av de samlade erfarenheterna av kommunens internationella arbete ska hemsidan samt Kompassen (kommunens intranät) användas för informationsspridning. Genom att informera via hemsidan ges också möjlighet för kommuninvånarna att följa verksamheten.

Information om kommunen samt förvaltningarnas verksamheter ska finnas tillgänglig på andra språk än svenska.

Varje år sammanställs en rapport till kommunfullmäktige över det internationella arbetet, vilken även behandlas i kommunstyrelsen i samband med ett årligt återkommande internationellt seminarium.